

Човек који је трајно обележио своју пролазност

Пише: Ђуро Ковачевић
петак, 14 мај 2010 10:22

Данас се опраштамо од једног изузетног човека, тужни што неопозиво одлази и поносни што смо били његови савременици.

Његови синови, унук, сестра, цела његова породица, његови сарадници и пријатељи, сви ми који смо га знали знамо ко одлази и без кога остајемо.

Светозар Стојановић, тај непоновљиви човек, мислилац и делатник зачуђујуће енергије и неуништиве ведрине свима ће недостајати. Он је био и остаје пример тога како се може осмислити кратко и пролазно постојање, како целим бићем живети свој живот. А он је живот волео и умео да га живи. Зрачио је и привлачио отвореношћу за људска сусретања, неспреман да буде судија и спреман да разуме и буде пријатељ. Људе је повезивао а не раздвајао, свестан оскудности егзистенције и лековитости људске узајамности. Био је човекољубив, милостив за мане, настојећи да сопственом снагом не спутава већ разбудјује снагу у другоме, оно најбоље у сваком човеку. Био је човек овог тла и истински грађанин света. Своју малу домовину увек је видео као део домовине човечанства. Није крио љубав према свом народу, према његовој култури и историји, али ни разумевање за друге и отвореност за њих. У њему није било способности за мржњу иако је потекао са простора и живео у времену које често плаве омразе.

Његов животни пут од најранијих до последњих дана обележава један код вредности: слобода, људско достојанство и опште добро, добро за све људе. Све друго само су ознаке на том путу које су се мењале. Он је био истински демократа, ретке политичке културе, човек који је слободу мишљења бранио правом на разлике, настојећи да насупрот олаком потонућу у разна врста непријатељства међу неистомишљеницима одржи дијалог. Његова привлачна снага извирала је из његовог огромног потенцијала толеранције. Никада није дозвољавао да се ауторитет оштрих прилика уздигне над човековом потребом за другим. Била му је страна свака врста заслепљености, у њему није било злобе ни злурадости.

Његово мишљење кретало се широким распонем и није прихватало дисциплинарну раздробљеност. За њега је сваки истински филозоф био мислилац и сваки истински мислилац филозоф. Он није тежио контемплацији, мислећи питао се шта чинити.

Човек који је трајно обележио своју пролазност

Пише: Ђуро Ковачевић
петак, 14 мај 2010 10:22

Његово мишљење било је усмерено на деловање, било кад је реч о ситуацији његовог народа и државе, стању света и зебњама да се моћ људског стварања не извргне у моћ уништења човечанства. Отуда је проистицао његов снажни активизам и подстицање активизма других. Није се либио суочавања са практичним изазовима, био је присутан у свим локалним превирањима и готово на свим меридијанима света. На то га није гонила воља за моћ над другима нити тежња ка власти, на то су га упућивале вредности до којих је држао.

Није подлегао изазовима својих вишестраних способности које су му отварале пут и ка моћи и ка власти. Напротив. У јурњави многих, чак и значајних интелектуалаца ка томе, он је својим ставом и животом показивао нешто друго. То друго некада давно једном је и сам изразио, слободно парафразирајући његову мисао, речима: Није важно шта ће бити са нама, важно је да наше идеје победе.

Прилазећи људима са њихове боље стране, успевао је као ретко ко да их окупља и повезује. Додавањем сопствене снаге људима је повећавао а не смањивао њихов значај. Зато су многи сарађивали са њим. Умео је да их чује и да их саслуша, да их истински уважи стављајући им до знања да и он учи од њих и да су корисни за њега. Заиста, он је био јединствена појава на нашој интелектуалној, политичкој и социјалној сцени, у много чему личност са обележјима својеврсне институције. На његову помоћ могло се рачунати. Водио је чак својеврсну кадровску политику у томе како помоћи младим и талентованим људима.

У нашим драматичним околностима он је био особа која умирује и снижава степен драматичности радећи на разумном сагледавању неповољних прилика. Све до последњег дана трудио се да насупрот готово неподношљивим расколима и сукобима у нашем друштву отвори могућности за неопходну сагласност свих кључних актера око једног неопходног минимум националних интереса. Спајао је у себи снажну осећајност и изузетну рационалност. Смиривао је емоционалне напетости утопљавајући рационалне приступе, уносио је неки њему својствен мир и у најтежим околностима доприносио стабилности. Био је и аналитичан и мудар.

Његов професионални и интелектуални опус свакако спада међу најзначајније у нашој култури. О њему ће се тек расправљати. Његов људски допринос је огроман, право завештање како треба бити и опстати у налетима на слободу, људско достојанство, достојанство народа и опште добро.

Човек који је трајно обележио своју пролазност

Пише: Ђуро Ковачевић
петак, 14 мај 2010 10:22

Драги Свето, ступио си на стазу која је пред свима нама. Живео си часно и достојанствено. Ниси се штедео. Твој живот је био изузетно богат и осмишљен. Као ретко ко обележио си трајно своју пролазност и исписао траг који нас обавезује. Тужна је твоја породица али и поносна. Тужни смо сви али и захвални што си био наш. Поштујемо те и волимо Светозаре Стојановићу.

(Говор који је одржан на сахрани 13.5.2010)